II

(Rättsakter vilkas publicering inte är obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 14 mars 2000

om det statliga stöd som Förbundsrepubliken Tyskland planerar att genomföra till förmån för Elpro AG och dess efterträdare

[delgivet med nr K(2000) 808]

(Endast den tyska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2000/537/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2 första stycket i detta,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a i detta,

efter att i enlighet med nämnda artiklar ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig [1], och

av följande skäl:

I. FÖRFARANDE

(1) Genom en skrivelse av den 15 oktober 1996 anmälde Förbundsrepubliken Tyskland till kommissionen stödet till Elpro AG/Berlin (Elpro). Den 3 december 1996 meddelade Tyskland att anmälan måste ändras, eftersom ytterligare stöd hade beviljats. Formellt drog de tyska myndigheterna inte tillbaka sin anmälan. Vid ett sammanträde den 30 juni 1997 i Berlin lade de tyska myndigheterna fram ytterligare upplysningar för kommissionen.

(2) Genom en skrivelse av den 9 oktober 1997 underrättade kommissionen Tyskland om sitt beslut att inleda det förfarande som anges i artikel 88.2 i EG-fördraget avseende dessa stöd. Kommissionen har uppmanat berörda parter att lägga fram relevanta upplysningar. Kommissionens beslut om att inleda förfarandet har offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* [2].

[1] EGT C 99, 1.4.1998, s. 9 och EGT C 84, 26.3.1999, s. 9.
[2] Se fotnot 1.

(3) Genom en skrivelse av den 3 februari 1999 meddelade kommissionen Tyskland sitt beslut att utvidga det förfarande som inleddes i september 1997 till att omfatta det ytterligare stöd som beviljades i samband med försäljningen av ett av Elpros dotterbolag. Även detta beslut har offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* ([3]).

Kommissionen har uppmanat berörda parter att inkomma med sina synpunkter på stödet.

(4) Kommissionen har inte fått några synpunkter från berörda parter.

II. **BESKRIVNING AV STÖDÅTGÄRDEN**

(5) Vid tidpunkten då förfarandet inleddes hade kommissionen endast tillgång till fragmentariska uppgifter, varför Tyskland uppmanades att lägga fram mer fullständig information. Följande beskrivning av stödåtgärderna stöder sig på de upplysningar som Tyskland lämnade under förfarandet för att därmed ge en mer fullständig och aktuell beskrivning av omstruktureringsprogrammet.

(6) Elpro, efterträdare till VEB Elektroprojekt und Anlagenbau Berlin, privatiserades i juni 1992 i samband med ett öppet anbudsförfarande utan villkor. Företaget avyttrades för 12 miljoner tyska mark till högstbjudande, ett konsortium av privatpersoner. Företagets fastighetsinnehav, som inte ingick i försäljningen, såldes separat till marknadspris för 261,9 miljoner mark till Treuhandanstalt (THA). Intäkten från försäljningen användes till att återbetala gamla skulder som Elpro hade till banker och THA. Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben (BvS, efterträdare till THA) har lagt fram kopior på den fastighetsvärdering som gjordes av oberoende experter i syfte att bevisa att några garantier inte hade beviljats i samband med privatiseringen av Elpro. Fastigheterna bestod företrädesvis av tomter och byggnader i östra delen av Berlin.

(7) En av de nya ägarna i Elpro förvärvade i juni 1992 Technische Gebäudeausrüstung Berlin GmbH (TGA) för 6,9 miljoner mark från THA som högstbjudande part i samband med ett öppet anbudsförfarande utan villkor. Även i detta fall såldes fastigheterna separat först till THA och därefter till ett marknadspris av 36 miljoner mark till ett fastighetsbolag som hade grundats av investerarna i Elpro. I samband med privatiseringen av TGA beviljades inga stöd. År 1995, TGA [...] (*).

(8) Hösten 1992 förvärvade Elpro som ende anbudsgivare i samband med ett öppet anbudsförfarande utan villkor Berliner Lufttechnische Anlagen und Geräte GmbH (BLA) för 1,5 miljoner mark. Även BLA såldes utan fastigheter. Intäkten därifrån som uppgick till 49,7 miljoner mark använde Treuhandanstalt till att återbetala skulder från DDR-tiden, lån som beviljats senare och olika andra former av förpliktelser. Värderingen av fastigheterna baserades på ett opartiskt expertutlåtande som lades fram för kommissionen. I samband med privatiseringen beviljades inga stöd.

(9) År 1993 inleddes mellan köparna av Elpro och Treuhandanstalt en långdragen tvist om företagets köpeskilling. Tvisten hade främst sin grund i att den värdering av företagets olika förmögenhetsvärden och fordringar som gjordes 1992, när Elpro överfördes till de nya ägarna, fortfarande var preliminär. Flera av värdena måste justeras fram till 1995. Köparna av Elpro krävde att BvS skulle ersätta en del av köpeskillingens 12 miljoner mark, eftersom värdet av olika tillgångar (t.ex. olika fordringar) var lägre än vad som ursprungligen hade förväntats. Å andra sidan lade BvS fram ytterligare krav i syfte att höja köpesumman med totalt 5,6 miljoner mark, framför allt på grund av att köparna inte till fullo hade betalat ut de belopp som reserverats för avgångsvederlag och andra sociala kostnader i privatiseringsavtalet. För att undvika ett långdraget domstolsförfarande, vars utgång var oviss, överlät BvS i början av 1996 för 1 miljon mark sina krav till de kreditgivande banker som beviljat Elpros ägare garantier med vilka de finansierat köpet av företaget. Parterna kom överens om att de krav som båda sidor hävdade i privatiseringsavtalet av den 1 och 2 juni 1992 därmed hade reglerats ([4]).

([3]) Se fotnot 1.
(*) Affärshemlighet.
([4]) Meddelande från förbundsregeringen till kommissionen den 27 februari 1998, s. 33.

(10) Fram till och med 1995 gjorde de tre bolagen Elpro, TGA och BLA de investeringar som parterna kommit överens om i privatiseringsavtalet. Dessa investeringar som uppgick till 87 miljoner mark och som skulle användas för att modernisera företagets anläggningar gjordes inom ramen för de allmänna stödprogram som kommissionen godkänt i handlingsprogrammet ”Förbättring av den regionala ekonomiska strukturen” (nedan kallat gemenskapens handlingsprogram) och den tyska lagen om extra investeringar. Fram till början av 1996 hade Elpro utvecklats till ett företag med 1 700 anställda och en omsättning på 250–300 miljoner mark. Gruppen utgjordes huvudsakligen av följande affärsområden: a) energi- och processtyrsystem för bansystem och industrianläggningar (LET) ([5]) och b) elektriska och tekniska utrustningar för byggnader (GVT) ([6]). Från början var ett av huvudproblemen att Elpros kapitalbas var för liten. De nya ägarna hade finansierat hela övertagandet med banklån, vilket under 1995/96 skapade avsevärda svårigheter när Berlin upplevde en kris i byggsektorn, Elpros tidigare marknader i Östeuropa fortsatte att minska samt företaget led stora förluster i några stora ingenjörsprojekt. Våren 1996 hade Elpro till stora delar förbrukat sitt egna kapital och stod inför konkurs.

(11) För att återställa Elpros betalningsförmåga kom bankerna, delstaten Berlin och BvS den 24 juni 1996 överens om ett undsättningspaket för Elpro, och ett första utkast till en omstrukturering av bolaget utarbetades. Aktierna i Elpro fördes över till en av de tidigare investerarna och belånades därefter i de kreditgivande banker som hade finansierat privatiseringen. I kommissionens beslut om att inleda förfarandet enligt artikel 88.2 ([7]) redogjordes det ingående för att det vid denna tidpunkt var planerat att avveckla verksamhetsområdet GVT och att avyttra verksamhetsområdet LET till en internationell industriell investerare. Konsultbolaget Price Waterhouse fick i uppdrag att dels undersöka möjligheterna till en försäljning, dels förbereda ett anbudsförfarande. Eftersom någon lämplig industriell investerare inte visade sitt intresse, stod det mycket tidigt klart att det ursprungliga förslaget inte gick att genomföra samt att ytterligare ändringar krävdes. Nedläggningen av avdelning GVT (med en totalkostnad på 56,3 miljoner mark), av verksamhetsområdet basindustri samt en avveckling av de gemensamma kostnadsfunktionerna i verksamhetsområdet LET (med en totalkostnad av 42,7 miljoner mark) genomfördes dock. Vidare måste återbetalningar av långfristiga lån på totalt 54,3 miljoner mark genomföras, och slutligen behövde Elpro extra rörelsekapital på 47,1 miljoner mark för att kunna fortsätta sin verksamhet. De totala kostnaderna för dessa åtgärder uppgick till 200,4 miljoner mark. Dessutom tilldelades bolaget en kreditgodkännande med en högsta limit på 30 miljoner mark.

(12) Dessa åtgärder finansierades på följande sätt:

— Intäkten från försäljningen av E-Plus-aktier som Elpro höll som kapitalplacering (*)	121,2 miljoner mark
— Kortfristiga likvida medel som fanns inom Elpro	13,6 miljoner mark
— Efterskänkta lån från affärsbankerna	18,0 miljoner mark
— Nytt lån från affärsbankerna (med 80-procentig garanti inom ramen för det statliga garantisystemet)	18,5 miljoner mark
— Lån från BvS (första utbetalningen på 4,5 miljoner mark sommaren 1996, resterande belopp i januari 1997)	20,0 miljoner mark
— Lån från BvS (bör efter kommissionens godkännande av omstruktureringen förvandlas till bidrag)	9,0 miljoner mark
— Resterande utbetalning av regionalstöd (gemenskapens handlingsprogram)	0,01 miljoner mark
Totalt (lån/kontanta medel)	200,4 miljoner mark

(*) E-Plus är ett stort mobiltelefoniföretag. Elpro AG hade förvärvat en 2,5-procentig andel i E-plus till ett värde av 26,3 miljoner mark och sålde den för 147,5 miljoner mark.

Affärsbankerna utställde en garanti på 30 miljoner mark mot en motgaranti på 15 miljoner mark av delstaten Berlin och BvS.

([5]) Verksamhetsområde Energie- und Leittechnik.
([6]) Verksamhetsområde Gebäudesystem- und Versorgungstechnik (GVTeg kommunikation, klimatanläggningar, belysning).
([7]) Se fotnot 1.

(I samband med inledandet av förfarandet angavs av ovanstående poster under punkt 2.5.1 endast lån och motgarantier från BvS som nya stöd, men texten innehöll oklara uppgifter. Av den anledningen ansåg kommissionen till en början lånet på 9 miljoner mark vara ett bidrag. Tyskland meddelade senare att det rörde sig om ett lån. Beträffande motgarantierna som uppgick till 15 miljoner mark kände kommissionen endast till 7,5 miljoner mark.)

(13) De olika statliga institutionerna hade därmed för den finansiella undsättningen av Elpro tillhandahållit lån till ett belopp av 29 miljoner mark och garantier till ett belopp av 29,8 miljoner mark. Företagets bidrag av egna medel uppgick till 134,8 miljoner mark. Affärsbankerna bidrog genom en eftergift för en fordran på 18 miljoner mark, genom eget risktagande för lån på 3,7 miljoner mark och det nya kreditgodkännandet på 15 miljoner mark. Elpro hade av affärsbankerna erhållit statligt icke garanterade kreditgodkännanden på totalt 114 miljoner mark.

(14) Sedan man konstaterat att företaget dels saknade någon industriell investerare, dels vid slutet av 1996 hade drabbats av kraftiga förluster i sina stora exportorder blev det nödvändigt att anpassa den första omstruktureringsplanen till den nya situationen. Man tvingades således konstatera att Elpro som enskilt orderföretag inte kunde hävda sig i stora basindustriprojekt (som t.ex. cement- och stålverk) på exportmarknaderna med hänsyn till de stora finansiella medel som krävs och de risker som är förenade med dessa. Elpro kunde inte på egen hand hävda sig i konkurrensen med de ledande multinationella företag ([8]) som hade en väsentligt starkare marknadsställning. Man beslöt att inrikta företaget mot verksamheter som bättre lämpade sig för ett medelstort företag och att avveckla de sektorer som inte behövdes antingen genom försäljning eller genom en regelrätt likvidering. Denna strategi hade följande syften: a) företagets insolvens kunde undvikas med hänsyn till mycket höga finansiella förpliktelser på grund av utestående garantiåtaganden, b) kvarvarande verksamhetsområden kunde stabiliseras och företagets finansiella räntabilitet återställas samt c) arbetstillfällen kunde garanteras, så långt möjligt.

(15) Den slutgiltiga omstruktureringsplanen från maj 1997 innehåller i huvudsak följande:

1. Inriktning av verksamheterna mot följande tyngdpunkter:

   a) Konstruktion och montage av elektriska installationer (transformatorstationer, kontaktledningar) för järnvägar och vägar.

   b) Konstruktion och installation av processtyrsystem för distributionsnät.

   c) Montage av elektriska och elektroniska utrustningar (frånskiljare, transformatorer osv.).

2. Ytterligare personalminskningar från 1 700 anställda (början av 1996) ner till 900 (början av 1997) och slutligen ner till cirka 400 (slutet av 1997).

3. Försäljning av det reducerade basindustriområdet och området för kommunikationsteknik (totalt kunde ytterligare 180 arbetstillfällen och 55 lärlingsplatser räddas genom försäljningarna; för dessa avyttringar beviljades inga stöd med undantag för försäljningen av en affärsgren inom Elpro Leit- und Energietechnik (LET) GmbH, se skälen 25–27).

4. Avveckling av utestående garantier.

5. Förbättring av ledningen av verksamheten, av kontroll- och ekonomisystemen, modernisering av databehandlingen.

6. Uppdelning av Elpro-gruppen i en avvecklingsdel och en utvecklingsdel; överföring av utvecklingsdelen till de nya ägarna i omstruktureringsprogrammets andra steg.

7. Reducering av fastighetsbeståndet till en början genom arrenden, därefter genom försäljning av huvudbyggnaden (planeras äga rum 2001).

Några av dessa åtgärder genomfördes redan vid början av 1997. De flesta åtgärderna är numera avslutade, andra t.ex. begränsning av garantierna och utbildning av personal och moderniseringen fortsätter eller har senarelagts till dess att det föreligger ett beslut om stödprogrammet.

([8]) T.ex. Siemens ABB, General Electrics.

(16) Kostnaderna i omstruktureringens första steg från juni 1997 till slutet av 1998 ([9]):

— Avvecklings- och nedläggningskostnader (avslutande av förlustbringande projekt, reglering av fordringar, garantier, kostnader för avgångsvederlag m.m.)	13,6 miljoner mark
— Återbetalning av de kortfristiga lån som använts för undsättningsåtgärder (se skäl 12)	13,6 miljoner mark
— Tillförsel av likvida medel för att öka rörelsekapitalet	7,0 miljoner mark
— Förlustutjämning för två projekt	3,9 miljoner mark
— Avveckling av skulder	9,8 miljoner mark
Delsumma	47,9 miljoner mark
med tillägg av garantier för osäkra fordringar	3,0 miljoner mark
Totalt	50,9 miljoner mark

(17) Dessa kostnader finansierades enligt följande:

— Återstående vinst från försäljningen av E-plus-aktier	16,0 miljoner mark
— Övriga egna medel i Elpro AG	0,9 miljoner mark
— Banklån (av dessa är 14 miljoner mark statligt garanterade)	31,0 miljoner mark
Likvida medel totalt	47,9 miljoner mark
med tillägg av osäkra fordringar	3,0 miljoner mark
Totalt	50,9 miljoner mark

Staten deltog i detta skede genom att bevilja en förlängning av garantierna, dessutom fastställdes för de lån som beviljats för att undsätta Elpro en lägre prioritet och räntefrihet (se skäl 13). Vidare beviljade staten ännu en garanti på 14 miljoner mark som säkerhet för en del av de nämnda banklånen. Alla övriga medel utgick från privata källor. Vid beräkningen av de totala kostnaderna för omstruktureringen skall från bruttokostnaderna på 50,9 miljoner mark göras ett avdrag för ett belopp på 13,6 miljoner mark, eftersom detta belopp under 1996 tillfälligt finansierades av Elpro, vilket senare ersattes genom den intäkt som återstod efter försäljningen av E-Plus-aktierna.

(18) Efter det första året av gruppens omstrukturering och stabilisering beslöt de kreditgivande bankerna att dels medverka i det andra steget, dels genom management-buyout sälja utvecklingsdelen till Lelbach, en av cheferna i Elpro. Denne förvärvade genom ett avtal daterat den 18 december 1998 bolagets andelar i Elpros fem dotterbolag, vilka skulle fortsätta sina verksamheter inom ramen för det nya holdingbolaget Elpro GmbH Berlin Industrieholding (EUB; om inte annat anges, ingår i detta överallt i denna framställning även Elpro Verkehrstechnik GmbH, EVT, trots att det är en separat juridisk person). Nya andelar i EUB skall vid en senare tidpunkt även erbjudas övriga medlemmar i affärsledningen. Avvecklingsdelen i Elpro hade vid slutet av 1998 avslutat alla operativa affärer och sysselsätter sedan dess inga medarbetare. Dess återstående aktiviteter inskränkte sig till att fram till den planerade likvidationen 2001 avveckla de kreditfordringar (även borgen) som fortfarande finns kvar. Den finansiering som krävs under mellantiden fram till försäljningen av Elpros huvudbyggnad kommer att ställas till förfogande av affärsbankerna.

([9]) Några avvecklings- och nedläggningsåtgärder pågår till 2001.

(19) Strategin för EUB:s del är att fortsätta det första omstruktureringssteget enligt beskrivningen ovan. EUB är nästan uteslutande verksamt på den tyska marknaden. När det ekonomiska läget väl har förbättrats, skulle företaget vilja återuppta sin verksamhet på några av sina tidigare marknader inom OSS. EUB har för avsikt att fram till år 2001 investera [...] miljoner mark, främst för att dels modernisera sin datoranläggning, dels köpa utrustning för att kunna ta hem kontaktledningsorder. Ytterligare kostnader på cirka [...] miljoner mark är planerade för utbildning och fortbildning av personalen. Eftersom EUB till övervägande del är ett ingenjörsföretag (mer än [...] % av dess anställda är civilingenjörer), har företaget för avsikt att satsa [...] %–[...] % av sin årsomsättning på forskning och utveckling. För detta ändamål skulle EUB vilja begära [...] miljoner mark som stödmedel inom ramen för de allmänna stödprogrammen för forskning och utveckling.

(20) Årsboksluten för EUB och EVT fördelade sig vid slutet av 1998 enligt följande (siffror i miljoner mark):

a) *EUB utan EVT*

Tillgångar		Eget kapital och skulder	
A. Anläggningstillgångar	[...]	Aktiekapital	[...]
B. Omsättningstillgångar	[...]	Reserverade vinstmedel	[...]
— Varulager	[...]	Balanserad vinst	[...]
— Kundfordringar	[...]	A. Eget kapital	[...]
— Kassatillgodohavanden	[...]	B. Reserver	[...]
C. Balansavstämningsposter	[...]	C. Skulder	[...]
Tillgångar totalt	[...]	Eget kapital och skulder totalt	[...]

b) *EVT*

Tillgångar		Eget kapital och skulder	
A. Anläggningstillgångar	[...]	Aktiekapital	[...]
B. Omsättningstillgångar	[...]	Reserverade vinstmedel	[...]
— Varulager	[...]	Balanserad vinst	[...]
— Kundfordringar	[...]	A. Eget kapital	[...]
— Kassatillgodohavanden	[...]	B. Reserver	[...]
C. Balansavstämningsposter	[...]	C. Skulder	[...]
Tillgångar totalt	[...]	Eget kapital och skulder totalt	[...]

Andelen eget kapital uppgår därmed till [...] % för EUB och [...] % för EVT.

(21) Den nye ägaren var tvungen att dels göra ett aktieägartillskott på 1 miljoner mark till det egna kapitalet, dels lämna en personlig kredit på 500 000 mark. BvS kommer att bevilja ett lån på 1,5 miljoner mark med en löptid på tre år och en räntesats på 5 %, för att bekosta hälften av de nämnda kostnaderna för personalens ut- och vidareutbildning. För att finansiera investeringarna på 7 miljoner mark kommer EUB att erhålla regionalt investeringsstöd på 2,1 miljoner mark motsvarande 30 % inom ramen för gemenskapens handlingsprogram.

Bankerna kommer att bevilja EUB en garanti på 42 miljoner mark, av vilka företaget kan använda 8 miljoner mark som kontokurrant. Staten kommer att bevilja en motgaranti på 33,6 miljoner mark mot en sänkning av den tidigare garantin med 10 miljoner mark. Nettobidraget från statliga medel uppgår därmed till 23,6 miljoner mark under denna post.

För att säkerställa förskottsbetalningar och genomförandegarantier [...] kommer affärsbankerna att ge en separat garanti på totalt [...] miljoner mark.

De finansiella åtgärderna i samband med management-buyout består därmed huvudsakligen av beviljade garantier, vilka är en nödvändig förutsättning för att små oberoende företag som skall medverka i anläggningsprojekt skall kunna säkerställa erforderliga förskottsbetalningar och genomförandegarantier.

(22) Orderingången och omsättningen i EUB visar följande utveckling:

(i tyska mark)

	1996	1997	1998	1999 (preliminärt)
Orderingång	124,5	99,2	138,1	121,8
Orderstock vid årsskiftet	106,2	119,1	158,9	180,5
Omsättning	96,0	88,4	93,2	105,3

Tabellen visar en relativt stabil, positiv utveckling för EUB, som nu nått fullt kapacitetsutnyttjande. Gruppen uppvisade år 1998 ett rörelseresultat på 1,8 miljoner mark och vinsten var efter skatter 932 000 mark. För 1999 och de kommande åren förväntar sig företaget en relativt stabil vinstutveckling före skatt på cirka 2 %–3 % av omsättningen, vilket väl motsvarar genomsnittet för företag inom denna näringsgren. EUB är för närvarande inte längre ett företag i svårigheter.

(23) EUB har sin verksamhet koncentrerad till den tyska järnvägsmarknaden, dock enbart inom sektorerna kontaktledningar och transformatorstationer. De viktigaste kunderna är Deutsche Bahn AG, S-Bahn Berlin och andra allmänna transportföretag. EUB konkurrerar främst med dotterbolagen till Siemens, ABB, Adtranz, Alstom och General Electric Company (GE). Trots att EUB:s marknadsandel är relativt liten är företaget konkurrenskraftigt genom sina låga allmänna kostnader. Tack vare företagets mångåriga erfarenheter och tekniska kompetens lyckades EUB både att uppfylla de stränga kvalifikationskrav som Deutsche Bahn AG ställde före anbudsförfarandet och att vinna flera anbud. Deutsche Bahn AG är som huvudkund intresserat av att behålla medelstora leverantörer på marknaden för att därigenom förhindra en kraftigare koncentration till de fåtaliga stora industrigrupperna på marknaden.

Beträffande de så kallade processindustrierna som eldistribution, gas, vatten och avloppsvattenrening är EUB huvudsakligen verksamt som ingenjörsföretag inom sektorn för elektrisk utrustning och processtyrningsutrustning. Bland företagets kunder finns såväl stora gasproducenter som Ruhrgas, Thyssengas eller Gazprom som kommunala vattendistributionsbolag. Beroende på typ av projekt konkurrerar EUB dels med ingenjörsavdelningar i stora multinationella företag, dels med andra ingenjörsföretag i samma storlek. På grund av de dåliga erfarenheter som Elpro hade i sin tidigare verksamhet, inskränker EUB sin verksamhet till mindre projekt i storleksordningen upp till 5 miljoner mark.

(24) Elpro var och EUB är främst ett tjänsteföretag, i princip utan egen tillverkning, som sysslar med konstruktion och montage av elektriska utrustningar. Dess produktionskapacitet kan därför endast mätas i mantimmar. År 1990 hade det tidigare Elpro en kapacitet på cirka 8 miljoner timmar per år, en siffra som 1996 hade minskat till 2,15 timmar per år. De olika nedläggningarna i samband med omstruktureringen har inneburit en minskning av EUB:s produktionskapacitet till cirka 450 000–500 000 timmar per år. Produktionskapaciteten i de dotterbolag som sålts separat rör sig kring 200 000 timmar per år; kapacitetsavvecklingen under omstruktureringsperioden ligger därmed på cirka 65 %–70 %.

(25) Enligt omstruktureringsförslaget från maj 1997 skulle ursprungligen Elpros avdelning för basindustri inom verksamhetsområdet LET läggas ner helt. I samband med den misslyckade anbudsförsäljningen av Elpro hade en producent, General Electric Finance Holding GmbH som är ett dotterbolag till GE, visat intresse för LET-enheterna metallurgi samt byggnadsmaterialindustri och transportteknik. Genom avtalet daterat den 17 oktober 1997 såldes dessa enheter, som hade 67 anställda, till det nystartade GE Industrial Systems GmbH Berlin (GE IS) som till 100 % ägdes av General Electric Finance Holding Company. GE IS är knutet till verksamhetsområdet för industriella styrsystem. Med cirka 240 000 anställda (6 000 i Tyskland) och en omsättning på cirka 80 miljarder US-dollar år 1996 räknas General Electric till världens ledande producenter av elektriska utrustningar. Det nya GE IS är ett ingenjörsföretag utan egen produktion som skall tjäna som ett centrum för marknadsföring och stöd för att knyta GE-komponenter till stora investeringsprojekt inom byggnadsmaterial- och gruvindustrin. Eftersom Elpro i huvudsak hade sin produktion inriktad på Östeuropa ville GE utnyttja denna erfarenhet och kompetens för att stärka sin marknadsställning i Tyskland och Central- och Östeuropa. GE IS har därför för avsikt att lägga 60 % av sin produktion i Central- och Östeuropa, 30 % i Tyskland och 10 % i övriga medlemsstater.

(26) För GE IS sammanställdes följande verksamhetsplan:

(miljoner tyska mark)

	1997 (utfall) (1)	1998 (utfall)	1999 (prognos)	2000 (prognos)	2001 (prognos)
Omsättning	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Total produktion	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Materialkostnad	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Rörelseresultat	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Vinst/förlust före skatter	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Vinst/förlust efter skatter	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Antal anställda	68	73	[...]	[...]	[...]

(1) Förkortat verksamhetsår augusti–december 1997.

Motsvarande avdelningar i LET sysselsatte 165 medarbetare under 1996 och uppvisade vid en omsättning på 54,8 miljoner mark en förlust på 4,4 miljoner mark. GE IS förluster under startperioden 1997–1999 kan huvudsakligen hänföras till immateriella investeringar på 13,1 miljoner mark för utbildning och tekniköverföring, som inte kunde aktiveras. Till detta kommer kostnader för tekniska hjälpmedel och elektroniska databehandlingsanläggningar och -system med en mycket kort avskrivningstid. En jämförelse med planerat resultat för 1997 och verkligt utfall till och med september 1999 visar att omstruktureringen av GE IS verksamheter endast avancerade långsamt. Resultaten influerades även av att utbetalningen av det förväntade statliga stödet försenades på grund av det stödförfarande som inletts. År 1999 uppnåddes emellertid en märkbar förbättring, i huvudsak enligt den ursprungliga planen.

GE IS konkurrerar som del av GE på marknaden för elektriska industriutrustningar främst med mycket stora grupper som Siemens, Cegelec (Alstom) och ABB. I Tyskland uppgår dess andel till cirka 1 % av marknaden på cirka 20 miljarder euro.

(27) GE IS har förvärvat LET-avdelningarna till ett bokfört värde av tillgångarna (nästan uteslutande begagnade datorer och mjukvaror) för 237 000 mark. GE godkände att företagets negativa kassaflöde under starttiden reglerades genom en variabel kreditpost för likvida medel. Denna kredit hade fram till september 1999 tagits i anspråk med 13,4 miljoner mark, en siffra som ligger väsentligt högre än de 5,1 miljoner mark som var budgeterade för 1997. Tyskland har för avsikt att bevilja följande stöd för omstruktureringen:

— Bidrag från BvS för täckning av vissa startförluster om 5,1 miljoner mark från oktober 1997 till slutet av 1998 — 1,3 miljoner mark

— Utbildningsstöd från delstaten Berlin för finansiering av delar av utbildningsåtgärderna på totalt 3,4 miljoner mark — 1,5 miljoner mark

— Investeringsstöd från gemenskapens handlingsprogram för stödberättigade investeringskostnader på totalt 7,66 miljoner mark — 2,0 miljoner mark

Omstruktureringsstöd GE IS totalt — 4,8 miljoner mark

Fram till september 1999 hade 94 600 mark utbetalats av investeringsstödet och 43 200 mark av utbildningsstödet.

Investeraren bidrar till omstruktureringskostnaderna med 74 % av totalt 18,4 miljoner mark.

(28) Detta ger följande sammanfattande uppdelning av undsättnings- och omstruktureringskostnader i Elpro och dess efterträdare (samtliga lån och garantier angivna i nominella belopp):

(i miljoner mark)

Poster/tidsperiod	Total kostnad	Därav: statliga lån/bidrag	Statliga garantier	Banker	Ägare/investerare	Privata andelar totalt	Bidrag från privata källor i %
1. Undsättning av Elpro, från mitten av 1996 till mitten av 1997	230,4	29,1	29,8	36,7	134,8	171,5	74,4
2. Omstrukturering av Elpro och senare avvecklingar (januari 1997)	50,9	0,0	14,0	20,0	16,9	36,9	71,7
3. Omstrukturering i EUB/EVT (management-buy-out)	56,0	3,6	23,6	27,3	1,5	28,8	51,4
4. Omstrukturering i GE IS	18,4	4,8	0,0	0,0	13,6	13,6	73,9
Omstruktureringskostnader totalt (enligt fördelning av ekonomiska risker)	355,7	37,5	67,4	84,0	166,8	250,8	70,5

(29) Kommissionen hade inlett förfarandet enligt artikel 88.2 i EG-fördraget, eftersom den hyste allvarliga tvivel om stöden var förenliga med artikel 87.3. Med hänsyn till att den information som framlades vid den aktuella tidpunkten var ofullständig, uppstod särskilda tvivel om stöden uppfyllde kraven i riktlinjerna för bedömning av statligt stöd för undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter (nedan kallade riktlinjerna) ([10]). Särskild kritik riktades dels mot avsaknaden av en ny investerare, dels mot att Tyskland inte till kommissionen hade översänt någon detaljerad omstruktureringsplan för Elpro.

([10]) EGT C 368, 23.12.1994, s. 12 tillsammans med slutbestämmelserna i de nya riktlinjerna av den 8 juli 1999 (EGT C 288, 9.10.1999, punkt 101 b). Villkoren för tillämpning av denna bestämmelse är uppfyllda, eftersom det totala stödet beviljades innan de nya riktlinjerna offentliggjordes.

III. **SYNPUNKTER FRÅN BERÖRDA PARTER**

(30) Synpunkter från tredje part har ej inkommit till kommissionen.

IV. **KOMMENTARER FRÅN TYSKLAND**

(31) Tyskland har besvarat inledandet av förfarandet och de frågor som ställdes i detta sammanhang genom skrivelserna den 27 februari och den 19 augusti 1998. Ytterligare upplysningar meddelades kommissionen vid ett sammanträde den 15 juni 1998. De ytterligare stöd som var orsaken till att kommissionen slutligen utvidgade förfarandet anmäldes genom skrivelsen den 29 juli 1998. I skrivelsen den 19 augusti 1998 besvarades även de ytterligare frågor som kommissionen ställt beträffande dessa nya stöd.

Utvidgningen av förfarandet som kommissionen meddelade Tyskland genom skrivelsen den 3 februari 1999 besvarades av de tyska myndigheterna den 22 juni 1999 genom en omfattande skriftlig rapport om omstruktureringsplanen och hur långt planerna framskridit. Denna rapport diskuterades vid två sammanträden den 1 september och den 29 oktober 1999 mellan kommissionen och de tyska myndigheterna. Svaren på de frågor som ställdes vid dessa tillfällen meddelades genom skrivelser den 9 september och 13 december 1999. De tekniska bilagorna till dessa inkom till kommissionen den 22 december 1999. De upplysningar som Tyskland meddelade utgörs av följande fyra huvuddelar:

— Utlåtandet över värderingen av de fastigheter som såldes vid privatiseringen av Elpro 1992/1993.

— Fullständiga bokslut för Elpro för 1992–1997.

— Undsättnings- och omstruktureringsplaner för Elpro för 1996 och 1997 samt Tysklands kommentarer till dessa (meddelande från Tyskland den 22 juni 1999).

— Omstrukturerings- och verksamhetsplan samt boksluten fram till slutet av 1999 för EUB och EVT.

— Omstruktureringsplan och verksamhetsplan samt boksluten fram till september 1999 för GE IS.

Innehållet i dessa dokument lades fram i en sammanfattande version för att det skulle vara lättare att förstå sammanhangen i del II i detta beslut.

V. **BEDÖMNING AV ÅTGÄRDEN**

(32) I den information som de tyska myndigheterna lämnade under förfarandets gång beskrivs hur Elpro och de två företagen BLA och TGA som gick samman med Elpro såldes till ett godtagbart pris i ett öppet anbudsförfarande utan villkor. Dessa tre företag avyttrades utan företagens omfattande fastighetsbestånd. Detta såldes före privatiseringen separat till THA eller till ett av THA:s dotterbolag för att betala av skulderna i de tre bolagen från tiden fram till privatiseringen. Fastigheterna värderades vid den tidpunkten av opartiska experter. Utlåtandena lades fram för kommissionen. Kommissionen finner ingen anledning att ifrågasätta deras resultat. Under dessa omständigheter kom kommissionen fram till slutsatsen att Elpro, BLA och TGA privatiserades 1992 utan statligt stöd.

(33) Den form av privatisering som valdes 1992 var ur finansiell och affärsmässig synpunkt problematisk, eftersom de nya ägarnas hela övertagande finansierades via banker. Elpro hade därför redan från början otillräckligt med kapital. Många av Elpros verksamheter i internationell anläggningsteknik krävde emellertid en mycket stark kapitalbas, eftersom kunderna vid anbudsgivningen kräver garantier för att produktionen kan säkerställas både på kort och på lång sikt. Detta problem blev tydligt vid slutet av 1995 när skuldsättningsgraden steg till 726 % på grund av förluster i några stora industriprojekt ([11]). Av detta kan man dra slutsatsen, att den omstrukturering av Elpro som visade sig nödvändig framför allt kan hänföras till företagets strukturella svagheter i samband med privatiseringen 1992.

([11]) Corporate Treuhand GmbH och C&L Deutsche Revisions AG, revisionsrapport över bokslutet för 1996 för Elpro AG Berlin, punkt 92.

(34) I början av 1996 träffades en överenskommelse mellan BvS och de affärsbanker som vid den första privatiseringen hade finansierat de nya ägarnas förvärv av Elpro och som företrädde ägarna. Enligt denna skulle köpet av Elpro avslutas samt tvisten om de krav och motkrav beträffande den köpesumma för Elpro som man kommit överens om i privatiseringsavtalet från juni 1992 slutgiltigt regleras ([12]). Treuhandanstalt och de nya ägarna hade efter försäljningen ställt krav som avsåg en rad avvikelser antingen i de balansvärden som ursprungligen godkänts, i betalningsfrister eller i frågan om köparna uppfyllde sina skyldigheter. Dessa krav berodde framför allt på att företagets finansiella situation och därmed dess nettovärde (som låg till grund för försäljningspriset) inte kunde fastställas ordentligt före privatiseringen 1992. En rad punkter i privatiseringsavtalet lämnades öppna med förhoppningen att dessa skulle kunna lösas senare. Detta gav under flera år upphov till flera komplicerade tvistefrågor. Med hänsyn till revisorernas kommentarer till Elpros bokslut ([13]) kan kommissionen instämma i argumentet att BvS genom att avstå både från sitt krav på 5,6 miljoner mark mot en betalning på 1 miljon mark och alla motkrav från köparna för att undvika ett långvarigt domstolsförfarande med oviss utgång har handlat i överensstämmelse med allmän affärspraxis. Kommissionen drog därför slutsatsen att det i samband med dessa händelser inte hade beviljats några statliga stöd enligt artikel 87 i EG-fördraget.

(35) BvS och delstaten Berlins finansiella medverkan från juni 1996 till förmån för Elpro och till förmån för EUB, EVT och GE IS är statligt stöd enligt artikel 87.1. Eftersom alla dessa företag bedrev produktion av varor eller tjänster som ingick i handeln mellan medlemsstaterna skulle dessa även kunna påverka handeln mellan dessa stater. De stöd som BvS beviljade i form av lån och bidrag är lagstridiga, eftersom Tyskland har försummat att anmäla dessa åtgärder till kommissionen innan de genomfördes. De statliga garantierna beviljades genom en gemensam tillämpning av statens och delstaten Berlins garantiordningar. Kommissionen hade godkänt de statliga garantiordningarna som statligt stöd nr N 297/91, N 81/93 och E 24/95, dock med ett förebehåll beträffande stora företag och därmed även Elpro. Delstaten Berlins garantiordning godkändes som stöd nr N 130/95. Tyskland förband sig att separat anmäla stöd till stora företag. De stöd som beviljades i form av garantier är därför även de lagstridiga, eftersom Tyskland hade försummat att fullfölja sin skyldighet att göra en anmälan. Av den anledningen bör de totala stöden i enlighet med artikel 87 i EG-fördraget bedömas efter de kriterier som finns i riktlinjerna ([14]).

(36) Elpro var innan undsättningen och omstruktureringen av företaget startade i juni 1996 ett företag i svårigheter. År 1995 hade företaget förbrukat hälften av sina tillgångar och företaget led ytterligare förluster under 1996. Elpros finansiella situation var bättre än vad som framgick i årsbokslutet, eftersom marknadsvärdet av företagets delägarskap i mobiltelefoniföretaget E-Plus kraftigt översteg de bokförda tillgångarna. Även omfattningen av eventuella skulder på grund av utestående garantier var lika stor, ett faktum som inte heller framgick i balansräkningen. Elpros olika företagsenheter hade en otillräcklig likviditet och var under våren/försommaren 1996 nära en konkurs.

(37) Den 24 juni 1996 träffade Elpro, de kreditgivande bankerna, delstaten Berlin och BvS en överenskommelse om att finansiellt och organisatoriskt omorganisera gruppen ([15]). Sett i ett stödperspektiv rörde det sig här om en undsättningsplan som redan innehöll underlag för en framtida omstruktureringsplan. I revisorernas rapport framgår det emellertid klart att överenskommelsen från 1996 enbart var en preliminär plan för att på kort sikt rädda Elpros likviditet. Förhoppningen fanns då att Elpro i sin helhet skulle kunna säljas till en industriell investerare. Sedan marknaden undersökts visade sig denna förhoppning vara orealistisk. I början av 1997 gav BvS revisionsfirman KPMG i uppdrag att utarbeta en omstruktureringsplan med detaljerade anvisningar. KPMG lade fram sin rapport den 12 maj 1997. Det är därför riktigt att skilja mellan en undsättningsperiod från den 24 juni 1996 till den 12 maj 1997 och den omstruktureringsperiod som startade den 12 maj 1997 och som skall vara avslutad till slutet av 2000.

([12]) Se punkt 9.
([13]) Corporate Treuhand GmbH, revisionsrapport över bokslutet för 1992 för Elpro AG Berlin, punkterna 266–275 och 337.
([14]) Se fotnot 10.
([15]) Plan till en vidareutveckling av Elpro AG den 24 Juni 1996.

(38) Överenskommelsen den 24 juni 1996 utgjorde grundvalen för att dels bevilja två lån på ursprungligen 13,5 miljoner mark och ett senare lån på totalt 29 miljoner mark, dels bevilja garantier på totalt 29,8 miljoner mark ([16]). Dessa åtgärder som genomfördes fram till maj 1997 kan enligt riktlinjerna klassificeras som undsättningsstöd, vars villkor stämde överens med kraven i dessa. Lånen kompletterade de medel, 134,8 miljoner mark, som företaget självt ställde till förfogande. Medlen användes främst till att finansiera avvecklingen av circa 50 % av gruppens verksamheter inklusive kostnader för avgångsvederlag och andra sociala kostnader för personal som friställts. Finansiellt var garantierna begränsade till att täcka den likviditet som krävdes för att affärsmässigt säkerställa att Elpros återstående delar kunde drivas vidare. Att BvS och delstaten Berlin deltog motiverades mot bakgrund av den höga arbetslösheten i Berlin och inte minst den enorma nedgången i sysselsättningen som skett inom industrin sedan 1990. Undsättningen av Elpro AG medförde ingen obefogad snedvridning av konkurrensen i övriga medlemsstater. Elpro lade ner sina verksamheter inom bygginstallationssektorn, vilka för övrigt endast var inriktade på den regionala marknaden. Beträffande företagets övriga verksamheter inom sektorn elektriska installationer i järnvägsnätet och industrin är konkurrenterna väsentligt större och åtnjuter dessutom väsentligt förmånligare ekonomiska villkor än Elpro även med hänsyn till de beviljade undsättningsstöden. Kommissionen kan i detta fall acceptera en undsättningsperiod på elva månader. Det råder nämligen ingen tvekan om att BvS och bankerna vidtog omedelbara åtgärder för att sälja företaget med förhoppningen att köparen skulle överta den fortsatta omstruktureringen av företaget. När man vid början av 1997 konstaterade att denna plan inte kunde genomföras, anpassades omstruktureringskonceptet till de nya förutsättningarna. Kommissionen kan därför godkänna undsättningsstöden. Dessa omvandlades därefter till omstruktureringsstöd i överensstämmelse med riktlinjerna. För beräkning av stödfaktorerna, se skäl 42.

(39) Den slutgiltiga omstruktureringsplanen från den 12 maj 1997 är framför allt en precisering och aktualisering av den tidigare undsättningsplanen och genomförandet av beslutet att lägga ner de förlustbringande verksamhetsområdena. Sedan man tvingats konstatera att någon kapitalstark investerare inte fanns, beslutades det att även verksamhetsområdet elektrisk processindustri (LET) med sina höga risker och omfattande kapitalbehov till vissa delar skulle läggas ner. Omstruktureringsplanen syftar främst till att avveckla förlusterna gentemot de finansierande bankerna, som numera hade övertagit kontrollen av Elpro. Det var inte endast viktigt att undvika ett insolvensförfarande på grund av de höga risker som de utestående garantierna innebar utan även att samtidigt säkerställa dels att löpande projekt fullföljs, dels att garantiskyldigheterna uppfylls under garantiperioden. Huvudmotivet för att staten skulle stödja programmet var målet att rädda ett så stort antal arbetstillfällen som möjligt mot bakgrund av de höga arbetslöshetssiffrorna i Berlin. Mellan 1991 och 1997 avvecklades i Berlin 140 000 arbetstillfällen inom industrin (54 %). Uppdelningen av Elpro i en avvecklings- och en utvecklingsdel kan godkännas som två beståndsdelar i en sammanhängande helhet. För den fortsatta ledningen av EUB/EVT och GE IS kompletterades denna plan med de nya ägarnas verksamhetsplaner. Det är därför relevant att ur stödsynpunkt dela upp Elpros omstrukturering i följande tre delar:

1. Åtgärder till förmån för det tidigare Elpro AG för att finansiera avvecklingen av de verksamhetsområden som skulle läggas ner och att förbereda de återstående områdena för en separat försäljning mellan maj 1997 och slutet av 2001.

2. Åtgärder till förmån för EUB inklusive EVT efter deras uppdelning enligt management- buyout mellan december 1998 och slutet av 2000.

3. Åtgärder till förmån för GE IS efter försäljningen av de tidigare områdena metallurgi och byggnadsmaterial/gruvdrift till GE mellan oktober 1997 och slutet av 2000.

Om kraven i riktlinjerna följdes i omstruktureringsprogrammet/en kan emellertid endast undersökas beträffande de verksamheter som skulle drivas vidare, eftersom avvecklingen inte hade några egna effekter på den gemensamma marknaden.

(40) EUB:s omstruktureringsplan kan även betraktas som möjlig att genomföra mot bakgrund av de erfarenheter som processen gett under mer än ett år. De senaste affärsresultaten visar att företagen nu koncentrerar sina verksamheter till de områden där de är konkurrenskraftiga, som kräver mindre kapital, och där de kan uppnå vinster som är jämförbara med andra medelstora företag i elektroindustrin. Kommissionen kan emellertid inte betrakta EUB och EVT som separata medelstora företag.

([16]) Se skälen 11–13.

Visserligen rör det sig om två separata juridiska personer, vars sysselsättningssiffror, balansresultat och omsättningar ligger under tröskelvärdena (EUB ligger mycket nära tröskelvärdet), men i anmälan och verksamhetsplanen framgår det tydligt att EUB och EVT ur affärsmässig, organisatorisk och finansiell synpunkt bildar en enhet. Det är därför inte relevant att på EUB tillämpa de särskilda bestämmelserna för små och medelstora företag.

(41) Omstruktureringsstöden till Elpro och dess huvudsakliga efterträdare EUB kommer inte att leda till en alltför kraftig snedvridning av konkurrensen. Kommissionen är medveten om att Elpro mellan 1996 och 1998 har avvecklat sin kapacitet med 65–70 %. Eftersom Elpro och EUB främst är ingenjörsföretag är det relevant att mäta dess kapacitet i mantimmar. Vidare lades de affärsområden ner som var förlustbringande och som i sig utgjorde den största risken att skapa negativ konkurrens på marknaden, eftersom de erbjöd produkter till priser som inte täckte kostnaderna. Elpro:s och EUB:s effekter på marknaden var och är emellertid liten, eftersom det rör sig om mycket små företag på en oligopolmarknad med stora företagsgrupper. Kommissionen tillstår att EUB:s fortsatta drift, vars verksamheter nästan uteslutande är koncentrerade till den östra delen av Tyskland, förbättrar marknadsstrukturen. I motsats till segmentet rullande materiel för järnvägsmarknaden finns det i marknadssegmenten transformatorstationer och kontaktledningar, där EUB är verksamt, ingen överkapacitet. Efterfrågan på dessa produkter kommer främst från det faktum att Deutsche Bahn AG och Stadtbahn i Tyskland behöver ersättas och moderniseras.

(42) De omstruktureringsstöd som beviljats Elpro omfattar följande åtgärder:

1. För de lån om 29 miljoner mark som ursprungligen beviljades som undsättningsstöd förklarades 20 miljoner mark få en lägre prioritet eller de kommer, om kommissionen godkänner det, att efterskänkas. Dessa medel tjänade som finansiering av förlust- och nedläggningskostnader under perioden 1996 till 1998. Den aktuella stödnivån uppgår till 100 %.

2. Förlängning av garantier för ursprungligen beviljade undsättningsstöd på 29,8 miljoner mark och nya krediter på 14 miljoner mark. För närvarande verkar det visserligen vara osannolikt att staten kommer att stå för ett större fordringsbelopp inom ramen för dessa garantier. De förväntade riskerna var emellertid i början mycket höga, och något privat penninginstitut hade därför inte beviljat så höga garantibelopp. I överensstämmelse med kommissionens fasta beslutandepraxis måste stödnivån i dessa garantier på grund av en extremt hög utfallsrisk och avsaknaden av andra lämpliga säkerheter fastställas till 100 % av det garanterade beloppet ([17]).

Om man tar hänsyn till företagets finansiella bidrag på 138,1 miljoner mark (det mesta härstammar från intäkten av försäljningen av företagets tidigare engagemang i E-plus) och bankernas bidrag i form av eftergifter för fordringar på 18 miljoner mark och risker på över 40 % av alla nya lån på 49,5 miljoner mark, överträffar det totala privata bidraget för finansieringen av omstruktureringen 70 % ([18]). Kommissionen kommer till slutsatsen att omfattningen av stödet inskränkte sig till det lägsta beloppet och att inga omotiverade kontanta medel hade tillhandahållits.

(43) De omstruktureringsstöd som beviljats EUB i form av management-buyout utgörs främst av motgarantier inom ett nettobelopp på 23,6 miljoner mark för att säkerställa en kredit på högst 8 miljoner mark och garantier för anbudsgivare eller genomförandegarantier som affärsbankerna måste ställa till förfogande till marknadsvillkor (totalbelopp på 42,9 miljoner mark). Med tanke på karaktären i de projekt som skulle säkerställas genom dessa garantier drog kommissionen den slutsatsen, att borgensmannen inte hade varit beredd att stå för förluster som låg över gränsbeloppet på 8 miljoner mark. Detta belopp bör klassificeras som ett statligt stöd ([19]). Vidare kommer EUB att erhålla ett lån från BvS på 1,5 miljoner mark på tre år med en årsränta på 5 % för att finansiera sina utbildningskostnader. Denna räntesats ligger under marknadsräntan. Eftersom EUB dessutom inte behöver ställa några säkerheter för lånet, bör stödnivån fastställas till 100 %. För sina investeringar på 7 miljoner mark kommer EUB att erhålla investeringsstöd på 2,1 miljoner mark inom ramen för gemenskapens handlingsprogram. Omstruktureringsstöden uppgår därmed totalt till 11,6 miljoner mark. Vad beträffar de risker som de privata bankerna övertog på 27,3 miljoner mark och de kostnader på 7,8 miljoner mark ([20]) som den privata investeraren måste ansvara för, kan man utgå från att stöden inskränker sig till det lägsta beloppet.

([17]) Jämför kommissionens meddelande om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på statligt stöd i form av garantier (EGT C 71, 11.3.2000, s. 14, punkt 3.2).
([18]) Se skälen 12, 17 och 28.
([19]) Beräkning: 80 % av en kredit på 8 miljoner mark motsvarande 6,4 miljoner mark vid en 10-procentig risk för det garanterade resterade beloppet på 15,6 miljoner mark innebär totalt 7,96 miljoner mark.
([20]) Beräkning: 1 miljon mark av investeraren tillhandahållet rörelsekapital, 4,9 miljoner mark privat andel av investeringarna och 2,9 miljoner mark privat andel av utbildningskostnaderna.

(44) Vad beträffar försäljningen till GE av Elpros båda avdelningar i den tidigare LET-enheten kan kommissionen ansluta sig till uppfattningen att det pris som betalades för realkapitalet motsvarar marknadsvärdet och därmed inte innebär något stöd. Tyskland har lagt fram en omfattande omstruktureringsplan enligt riktlinjerna ([21]). Kommissionen har ingen anledning att betvivla att GE IS-projektet kan genomföras. GE IS Berlin är emellertid så nära knutet till GE:s globala verksamheter för industrisystem att en detaljanalys av företagets finansiella resultat inte låter sig göras. De framtida verksamheterna i GE IS är framför allt inriktade på områden som ligger utanför gemenskapen. Dess marknadsandel i Tyskland uppgår till cirka 1 %. Beträffande Elpros omfattande avveckling av företagets totala kapacitet, tillstår kommissionen att den kapacitet som planerats för GE IS på cirka 100 anställda (kan på grund av insatsernas karaktär i GE IS:s produktion endast mätas i antal anställda) kommer att vara lägre än motsvarande kapacitet i LET inom de aktuella sektorerna. Det behöver därmed inte innebära någon kraftig snedvridning av konkurrensvillkoren.

(45) De stöd som beviljats GE IS tjänar att fullfölja dess omstrukturering och har följande innehåll:

1. Ett bidrag på 1,3 miljoner mark för att täcka en del av förlusterna i inledningsskedet. Här handlar det uppenbart om ett driftstöd. Kommissionen är emellertid medveten om att detta stöd användes till att täcka en del av kostnaderna på 5,1 miljoner mark för undersysselsättningen under perioden 1997/98. Därmed kunde ytterligare avskedanden undvikas.

2. Ett utbildningsstöd på 1,5 miljoner mark för att finansiera en del av utbildningskostnaderna som totalt uppgick till 3,4 miljoner mark. Stödnivån på 44,5 % ligger något under gemenskapsramens tröskelvärde för utbildningsstöd ([22]) för utbildningsåtgärder i storföretag inom ett område enligt artikel 87.3 a i EG-fördraget. Mot bakgrund av det stora antalet äldre anställda i GE IS stämmer det förbrukade anslaget på 10 % överens med punkt 33 i gemenskapsramen.

3. Ett investeringsstöd på 2 miljoner mark ur gemenskapens handlingsprogram för stödberättigade totalinvesteringar på 7,66 miljoner mark. Stödnivån ligger under den enligt artikel 87.3 godkända procentsatsen på 35 % för investeringsstöd.

Därmed ligger endast 1,3 miljoner mark av totalt 4,8 miljoner mark av de stöd som beviljades inom ramen för en ytterligare omstrukturering av GE IS utanför de allmänna bestämmelser som gäller för samtliga företag. Eftersom den privata investeraren bekostar cirka 74 % av de totala omstruktureringskostnaderna är stödet inte att betrakta som oproportionerligt högt.

(46) Tyskland bör förpliktigas att två gånger per år i rapporter till kommissionen informera dels om den fortsatta omstruktureringen av EUB och GE IS, dels hur omstruktureringsstödet för Elpro AG, EUB och GE IS för 1999 och 2000 har använts.

VI. **SLUTSATSER**

(47) Kommissionen har kommit till den slutsatsen att Tyskland lagstridigt beviljat undsättnings- och omstruktureringsstöd till förmån för Elpro och dess efterträdare EUB och GE IS och därmed har handlat i strid med artikel 88.3. Den undersökning som kommissionen genomfört har emellertid lett till den slutsatsen att stöden enligt artikel 87.3 a och c i EG-fördraget är att anse som förenliga med gemensamma marknaden.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det statliga stöd som Tyskland beviljat till förmån för Elpro AG Berlin (Elpro) till ett belopp av 72,8 miljoner mark är förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget.

Artikel 2

Det statliga stöd som Tyskland planerar att genomföra till förmån för Elpro GmbH Berlin – Industrieholding (EUB) samt Elpro Verkehrstechnik GmbH (EVT) till ett belopp av 11,6 miljoner mark är förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget

([21]) Jämför skälen 25–27, där planen beskrivs.
([22]) EGT C 343, 11.11.1998, s. 10, punkterna 32 och 33.

Artikel 3

Det statliga stöd som Tyskland planerar att genomföra till förmån för GE Industrial Systems GmbH Berlin till ett belopp av 4,8 miljoner mark är förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget.

Artikel 4

Tyskland skall till kommissionen två gånger per år framlägga rapport om den fortsatta omstruktureringen av EUB och GE IS samt om användningen av omstruktureringsstöden till Elpro AG, EUB och GE IS för 1999 och 2000.

Artikel 5

Detta beslut riktar sig till Förbundsrepubliken Tyskland.

Utfärdat i Bryssel den 14 mars 2000.

På kommissionens vägnar

Mario MONTI

Ledamot av kommissionen